

»SLOVENE« velja
pošti na vsaki strani: Ju-
goslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Založništvo celotno K 480—
Sobotna izdaja:
za eno leto 40—
za en mesec 80—

SLOVENE

== Cene inseratov: ==
Enostolna oetina vrsta mali
oglasit po K 4— in K 6—,
veliki oglasit nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan (izvzemši
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj).
Mesečna priloga: Vestnik SKSL.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirski in tiskarski deli: neplačljivi, plačljivi pa se
prejemajo. Uredn. tel. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštno hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglaš.,
avstr. in češke 24.797, vgr. 25.511, bosn.-herc. 7563.

Habsburško vprašanje.

Takoj po Karlovem povratku iz Švice na Ogrsko je izgledalo, da njegov ponovni puč ni nič drugega kakor obupen poskus priti zopet do prestola na Ogrskem za vsako ceno, in prevladovalo je mnenje, da bo v slučaju neuspeha z odstranitvijo njegove osebe odstranjena iz Srednje Evrope tudi vsaka nevarnost za mir v Srednji Evropi.

To mišljenje je prevladovalo očitno tudi v Zapadni Evropi in velika antanta je izrekla Horthyju indirektno svojo pohvalo, ker je sam preprečil Karlov poskus. Vsled prvega nastopa velike antante je prišlo do navskrižja med veliko in med malo antanto, katere zahteve so bile in so še mnogo dalekosežnejše: odstranitev Habsburžanov sploh, anuliranje njihovih pravic do mažarskega prestola, razorožitev Mažarske ter povračilo mobilizacijskih stroškov.

Prvotno nesoglasje med veliko in malo antanto je dalo povod najrazličnejšim političnim kombinacijam. Rahlo prijemanje Habsburžanov od strani velike antante se je dalo tolmačiti tako, da Karel ni prišel na Ogrsko le iz svojega nagiba ali pa pod vplivom svoje energične soproge, ampak da stoji za njim vplivni krog v Franciji in v Angliji, ki zasledujejo poleg monarhistične restavracije na Mažarskem tam še svoje posebne politične cilje.

Iz oklevanja Rumunije in popuščanja češke vlade se je dalo zopet sklepati, da je obstoj male antante resno ogrožen. Vse te okolnosti pa so mogle v ogrskih vladnih krogih vzbujati upanje, da se ji bo posrečilo z italijansko pomočjo krizo srečno preboleti in rešiti vsaj na videz svojo neodvisnost v volitvi novega kralja.

Te kombinacije je popolnoma prevrgel najnovejši korak velike antante v Pešti, ki se je odločila pristati na zahtevo nasledstvenih držav po odstranitvi Habsburžanov sploh. Ta korak velike antante je izredno velike vnanje-politične važnosti, ker je z njim premosteno prvotno nesoglasje med veliko in malo antanto, drugič pa je Mažarski za enkrat odvzeta možnost, braniti se še nadalje proti enodušni zahtevi zaveznikov po odstranitvi Habsburžanov sploh.

Kakor izgleda, se bodo Mažari antanti udali. Vsaj delajo se tako. Ogrski politiki dobro vedo, da je vsled zadnjega koraka velike antante v Pešti prešla politična iniciativa v rešitvi habsburškega vprašanja iz rok male antante v roke zapadnih velesil in da jim bo težko mogoče še nadalje igravati Italijo proti mali antanti oziroma proti Jugoslaviji. Zato je sklenil, kakor poroča »Neue Freie Presse« ogrski ministrski svet 31. oktobra važne odločitve: Ogrska vlada ugotavlja, da ima Ogrska kot suverena država sicer edina pravo izvoliti si svojega kralja, priznava pa, da je habsburško vprašanje mednarodnega pomena in da je treba pri njegovi rešitvi poslušati tudi mednarodne činitelje. Ozirati se je treba pri njegovi rešitvi na evropski mir.

Če se zamislimo v mažarsko politično psiho, si lahko predstavljamo, kako težak je moral biti ta sklep za ogrsko vladu in ni dvoma, da bodo poskušali najti kakršenkoli izhod iz te politične zagate. Že se pojavljajo glasovi, ki pravijo, da more dobiti odstavitev Habsburžanov mednarodno veljavnost le tedaj, ako jo odobri ogrski parlament v zakoniti obliki. Ogrski legitimistični krog so mnenja, da je v parlamentu pač protikarlistična, težje pa da bi bilo dobiti protihabsburško večino, ker je v tem slučaju prav občutno angažiran tudi Horthy osebnost (njegova hči je omožena s sinom bivšega nadvojvode Friderika). Ta boj bo eden najtežjih notranjih bojev na Ogrskem, ker se dotika mažarske notranje neodvisnosti in mnogih zasebnih interesov danes odločilnih mož in ne bi se čudili, če bi se rodil iz tega boja popolnoma nov političen režim na Mažarskem.

Izpremenjeno držanje velike antante v habsburškem vprašanju bo mogoče dovedlo tudi malo antanto do revizije njenih zahtev in do prilagoditve na zahteve zapadnih velesil. Rumunski poslanik v Beogradu g. Diamandi je pri predaji rumunske note

naši vladi že izjavil, da hoče Rumunija postopati v soglasju i z veliko i z malo antanto. To znači, da namerava Rumunija prevzeti neko posredovalno vlogo, dokler

ne pride do popolnega sporazuma, ki bi bil najboljšo jamstvo za izpolnitev obvez od strani Mažarske in za ohranitev miru v Srednji Evropi.

Kralj priseže na ustavo v soboto.

Belgrad, 2. okt. (Izv.) Danes od 10. ure dopoldne do 1. popoldne se je pod predsedstvom kralja Aleksandra vršil kronski svet, na katerem se je sklenilo, da se v soboto, 5. t. m. ob 10. uri dopoldne vrši seja narodne skupščine, na kateri bo kralj

prisegel na ustavo. Na željo kralja vsled žalovanja po pokojnem kralju Petru ne bo nikakih svečanosti. Ko se bo kralj peljal v skupščino, bodo samo vojaki beograjske garnizije napravili špalir od dvora do skupščine.

Detronizacija Habsburžanov.

Belgrad, 2. novembra. (Izvirno) Na današnjem kronskem svetu so sklepali o odgovoru velike entente naši vladi. Naša vlada je odgovorila na noto, da jemlje na znanje, da je vsa habsburška rodbina proglašena za detronizirano. Vlada je nadalje zahtevala, da se mora vsekakor izvesti razorožitev Mažarske pod nadzorstvom velike in male entente. Če bi se tej zahtevi ne ugodilo, bo mala ententa sporazumno našla način, da izvede to zahtevo sama. Sklenilo se je tudi, da ostanejo vojaške odredbe v veljavi, dokler spor z Mažarsko ne bo končan.

Pariz, 1. nov. Agence Havas javlja: V pretečenem konfliktu med malo entento in Mažarsko zaradi poizkusa razkralja Karla ni nobene izpmembe. Veleposlaniška konferenca je sklenila, naj se izvrši v Budimpešti demarš, da se zahteva izjava od povelji za vse Habsburžane, ki se je zahtevala že meseca februarja l. 1920 in meseca aprila l. 1921. Mali ententi naj se naznani ta sklep in naj se ji svetuje, prepustiti zaveznikom skrb za varstvo miru v Srednji Evropi na podstavi mirovni pogodbi.

Pariz, 1. nov. »Temps« javlja: Veleposlaniška konferenca bo jutri sklepala o kraju internacije razkralja Karla.

Budimpešta, 2. nov. (Izv.) Na demaršo velike antante se je mažarska vlada obvezala, da bo zakonitim potom izvedla detronizacijo Karla. To se bo zgodilo še ta teden.

Budimpešta, 2. nov. Na današnji seji stranke malih poljedelcev je izjavil ministrski predsednik grof Bethlen, da bo na jutrišnji seji narodne skupščine predložil v odobrenje — vsekakor deloma vsled pritiska ententnih velesil — nastopni zakonski načrt: »Zakonski načrt o prenehanju vladarskih pravic kralja Karla IV. in prestolonasledstva Habsburžanov. § 1. Vladarska pravica kralja Karla IV. je ukinjena. § 2. Pragmatični sankcija, zapovedana v zakonskih členih 1 in 2 iz leta 1723 ter določbe o pravicah prestolonasledstva avstrijske hiše (domus austriacae), zgubi svojo veljavo in narod ima zopet pravico, da si prosto voli kralja. § 3. Narod obdrži dedno obliko države kraljevstva tako, kakor je bila, toda odlogi zasedenja kraljevega prestola za poznejše čase ter naroča ministrstvu, naj v tej zadevi o pripravnem času stavi svoje predloge. § 4. Ta zakon stopi v veljavo z dnem promulgacije.« Ministrski predsednik je prosil stranko, naj sprejme pri glasovanju ta zakonski načrt, če mogoče brez debate.

POSVETOVANJA V PRAGI.

Praga, 1. nov. Razprave o mažarskem vprašanju so se nadaljevale v nedeljo in v ponedeljek. V nedeljo zvečer so ententni zastopniki Bordonaro, Clerk in Couget predložili ministrskemu predsedniku rezultate razprav veleposlaniške konference o stališču male entente glede dogodkov na Mažarskem. Državam male entente se naznanja, da je veleposlaniška konferenca popolnoma priznala stališče male entente v tem zmislu, da se mora prestolna odpoved razširiti na vso habsburško dinastijo in da se mora razkralj Karel odvesti iz Mažarske in izročiti velesilam. Veleposlaniška konferenca ugotavlja nadalje, da se bo trianonska pogodba izvedla na vsak način. Tudi tretjo točko zahtev male entente, namreč razorožitev, priznavajo zavezniki v polni meri. Zavezniki pristajajo tudi na to, da bodo države male entente

po določbah mirovne pogodbe sodelovale pri razorožitvi. Način tega sodelovanja se bo ravnal natančno po besedilu in določbah trianonske mirovne pogodbe. Zavezniki menijo, da spričo takih razmer ni nobenega poviča za vojaško akcijo, in zahtevajo, da mala ententa ugotovi želji veleposlaniške konference in uravna svoje nadaljne postopanje po tem. — Češkoslovaška vlada je takoj storila korake, da bi se z Jugoslavijo in Rumunijo dogovorila o skupnem stališču. Obenem je zaveznikom naznanila svoje stališče glede nadaljnega postopanja v tej zadevi. Češkoslovaška vlada se popolnoma strinja z Jugoslavijo in Rumunijo. Zagotovila je zaveznikom svojo popolno lojalnost in skupni politiki z veliko entento in je ugotovila, da je potrebno, da se izvrše vse te razprave za varstvo miru še v nekaterih konkretnih točkah, namreč glede nadaljnega postopanja mažarske vlade in mažarskih zakonodajnih korporacij; treba je preprečiti, da se ne zavleče dokončna ureditev tega težkega vprašanja, treba je skrbeti za to, da bi mala ententa kar najhitreje mogla začeti s pripravam. Nadaljnje postopanje se bo ravnalo po tem, kako bo Mažarska izvedla ukrepe veleposlaniške konference. Razprave o nekaterih vprašanjih se bodo torej še nadaljevale. Lahko pa se reče, da se je načeloma dosegel sporazum v vseh važnih vprašanjih in da bo postopala mala ententa popolnoma v zmislu dispozicij zaveznikov.

Praga, 2. nov. (Izv.) Ministrski predsednik dr. Beneš je sprejel voditelje večinskih strank in jim poročal o zunanem položaju. Dr. Beneš je izjavil, da bo Češkoslovaška počakala, če bo Mažarska izpolnila vse pogoje, ki so ji bili stavljeni.

POSLANIŠKA KONFERENCA.

Pariz, 2. nov. Poslaniška konferenca je vzela noto Češkoslovaške na znanje in je ugotovila, da bo ukinjenje pravic do prestola za Habsburžane po mažarski vladi pomirilo malo antanto. Da bi mažarska vlada svojo obljubo, razglasiti tozadevni zakon, tudi izpolnila, je poslaniška konferenca sklenila pozvati mažarsko vladu, naj izvrši odstavitev Habsburžanov v roku do nadalje 7. novembra. Konferenca je nato proučevala predloge za internacijo razkralja Karla in vprašanje nadzorstva. Nato se je pečala konferenca s položajem v Severni Albaniji. Sklenila je pozvati Jugoslavijo, naj se vzdrži vsakojakih vojaških operacij v Albaniji, katere meje se določijo v najkrajšem času.

KARLA IN ZITO ODPELJALI IZ MAŽARSKE.

Dunaj, 2. nov. (Izv.) Iz Budimpešte poročajo: Bivšega kralja Karla in Zito so včeraj zgodaj zjutraj pod močnim vojaškim varstvom odpeljali iz Tihanyja. Do donavskega mostu med Battaszkom in Bajo je vozil poseben vlak, tam je Karel s Zito prestopil v voz, ki ga je odpeljal k angleški ladji, na katero se je vkrcal.

Belgrad, 2. nov. (Izv.) Danes ponoči je plula mimo Beograda angleška ladja s Karlom in Zito. Angleško ladjo spremljata dva naša monitorja do Negotina.

Budimpešta, 2. nov. »Magyar Orszag« poroča, da so sprejeli v Oršovi angleško topniško ladjo »Glouworm« z razkraljem Karlom in njegovo soprogo Zito romunski monitorji, ki bodo spremljali ladjo do Galaca.

Fran Šuklje:

Odgodeni železniški shod.

Nisem jaz kriv odgoditve!

Odredili so jo moji tovariši v upravnem svetu Dolenjskih železnic, brez mojega znanja, da celo proti moji volji. Lahko bi sicer bili opravili shod tudi v moji odsotnosti, toda ozirali so se na me, zbalili so se pred vsem, da ne bi hotel udeležiti se shoda, predno mi to dopusti omajano zdravje. Hvaležen jim morem biti na toliki obzirnosti, tembolj ako se porabi odmor v to svrhu, da se med mnogobrojnimi povabljenici udrži zavest o nujni potrebi korenitih reform v naši železniški politiki. Od neprijateljev z vseh strani obdana je naša mlada država, toda morda imamo najhujšega in najbolj nevarnega nasprotnika v naši sredi, t. j. povsem nedostatni in pokvarjeni, gnili položaj naših železnic!

In tudi o tem se bomo morali razgovarjati na železniškem shodu, ki ga zopet skliče upravni svet Dolenjskih železnic, kakor hitro kak odmor v parlamentarnem delovanju omogoči najmerodajnejšim povabljenecem, narodnim poslancem, da se udeleže posvetovanja. Istina je sicer, da bomo na shodu se morali pomeniti tudi o dopolnitvi železniškega omrežja zlasti na Slovenskem, da bomo morali upoštevati ta in oni železniški projekt, toda na ta del razprav niti ne polagam pretežne važnosti. Uverjen sem namreč, da je dandanes v Jugoslaviji pred vsem uvaževati organizatorno stran naše železniške politike ter tu skrbeti za remediuro, dokler — še ni prekasno!

Kajti žalostna je istina, da dejanski stan naših železnic dandanes pomenja resno nevarnost za kraljevino SHS. Najpovoljnije so še razmere pri jugoslovanskem deležu delniške družbe Južne železnice. Povsod drugod nered, večinoma proge zanemarjene, vozila, stroji in vozovi, po največ v slabem stanu, postaje nezadostne in preslabo opremljene, žalibog tudi osebe zlasti v vzhodnih pokrajinah nikakor ne neoporečno, — z eno besedo, množeča se zmešnjava! Pod temi razmerami neizmerno trpi naše gospodarsko življenje, oškodovan je tudi promet, kompromitiran državni ugled, ogrožena pa celo naša državna varnost. Povsod v izobilju netila, vsak trenutek lahko zapoje bojna tromba na naših granicah, — mari se ne vriva razsodnemu jugoslovanskemu državljanu moreča skrb, bode-li naš generalni štab mogel prevzeti odgovornost, s takimi železnicami krasno našo armado razpostavljati sovražnim navalom?

Desolatno stanje državnih železnic zakrivil pa je po mojem preudarku mnogo bolj napačni upravni sistem nego nesposobnost in nerodnost posameznih oseb. Poleg precejšnjega števila manj usposobljenih funkcionarjev, ki sta jih na njih mesto postavili protekcija in strankarstvo, te najhujši sovražnici slehrne uprave, razpolagajo državne železnice vsekakor tudi z nemalim številom strokovno izobraženih, teoretično in praktično izučenihi uradnikov. Da pa le-ti navzlic najboljši volji ne morejo reda napraviti pri naših državnih železnicah, izhaja večinoma od vladajočega sistema.

In sicer, kako? Nad petdeset let že traja načelni boj med dvema sistemoma, med privatno in državno železnico. V centralni Evropi je zmogovito prodrla državna železnica. Bismarkova Nemčija je dala vzgled, nemška teorija je jasno dokazovala, da le država more uspešno in v prid javnim interesom upravljati železnice. Pred vsem so uplivali v Avstriji na politike in finančnike sijajni gmotni vspehi pruskih državnih železnic, katere so leto za leto v vsakem državnem računskem zaključku izkazovale velike prebitke. Nauk o podržavljenju železnic je postal finančnopolitičen dogma. I jaz sem veroval nanj in z vso vneto prepričanega pripadnika te dogme zagovarjal in branil sem l. 1906 v dunajskem parlamentu kot poročevalec podržavljenja najvažnejše in najboljše privatne proge, severne železnice. A minulo je nekaj let državnega gospodarstva s severno železnico in uveril sem se, da sem bil svoje napore

žrtvoval slabi stvari. Kajti baš pri severni železnici, ki je kot privatna železnica pod izbornim vodstvom generalnega ravnatelja Jeitelesa sijajno prospevala, se je jasno izkazalo, da država s svojo okorno birokratsko upravo nikakor ni v stanju, uspešno obvladati obrtnega podjetja! Bil je to za me »argumentum ad hominem«, jače nego vse nemške teorije, katerim sem bil do tja slepo veroval.

(Dalje sledi.)

PASIČ PREVZEL SVOJE POSLE.

Belgrad, 1. nov. Ministrski predsednik g. Pašić, ki se je sinoči skupno s kraljem vrnil, je od namestnika g. Trifkoviča prevzel posle ministrskega predsedništva.

MINISTRSTVO ZA SOCIALNO POLITIKO NAJ SE UKINE.

Belgrad, 2. nov. Tretjo redno sejo zakonodajnega odbora je otvoril ob šestnajstih predsednik Miša Trifunović. Sprejet je bil zapisnik zadnje seje, prošnje in pritožbe pa so se izročile pristojnim sekcijam. Na dnevnem redu je bila kot prva točka volitev tajnika, za katerega je bil soglasno izvoljen posl. Ljuba Popović. Nato se je razpravljalo o zakonskem načrtu glede centralne uprave. Minister za izenačenje zakonov Trifković je izjavil, da je treba zmanjšati število ministrstev, da se izboljša finančno stanje. Laza Marković meni, da je ministrstvo za socialno politiko nepotrebno in naj bi se dali posli tega ministrstva kakemu drugemu ministrstvu. Posl. Milorad Vujić se je tudi zavzel za ta predlog. Rekel je, da bi bilo treba ukiniti tudi ministrstvo za trgovino ter izročiti posle tega ministrstva poljedelskemu ali pa ministrstvu za šume in rude. Na ta način bi imeli potem namesto 12 do 13 ministrstev samo deset. Posl. Pera Marković meni, da bi bilo glede tega vprašanja treba konzultirati posamezne klube. Minister dr. Kukovec je naglašal potrebo socialnega ministrstva z ozirom na važna vprašanja, ki so ravno sedaj na dnevnem redu. Dr. Momčilo Ninčić in Fehim Kurbećević sta predlagala, naj se razprava o tem vprašanju prekine, ker nekateri poslanci želijo povprašati, preden se odločijo, za svet svoje klube. Minister Trifković je naglašal, da vlada želi, da bi bil sprejet načrt tako, kakor je bil predlagan. Predsednik je dal predlog o odgoditvi na glasovanje, pri katerem je bil sprejet z večino glasov. Nato se je odgodilo tudi poročilo druge sekcije, ker poročevalci niso bili prisotni. Seja je bila končana ob šestih. Naslednja se skliče pismeno.

ZAKON ZA JAVNO VARNOST.

Belgrad, 1. nov. Drugi odsek zakonodajnega odbora za ministrstvo za notranje stvari in prosveto je mel danes dopoldne sejo, na kateri so načeloma razpravljali o objavi, ki se bo zopet predelala in raztegnila na vso državo. Razpravljalo se je tudi o zakonu glede javne varnosti za kraljevino Srbijo in o njegovem razširjenju na druge dele države. Vsled energične zahteve poslanca Kurbećevića, da se ta uredba odloži, ker stoji v protislovju z ustavo, se je seja odgodila v svrhu, da se o tem obvesti ministrstvo za notranje stvari. Prihodnja seja se bo sklicala pismeno.

TRGOVSKA POGODBA Z AVSTRIJO PODALJŠANA.

Dunaj, 2. nov. (Izv.) Trgovska pogodba med Avstrijo in Jugoslavijo se je za dva meseca podaljšala.

PRAVI VZROK LAŠKO MADŽARSKEGA PRIJATELJSTVA.

Reka, 1. nov. Vse italijansko časopisje nastopa proti akciji male entente, naglašajoč, da je položaj resen. Gre za to, da se v nekaterih dneh okupira Budimpešta, gnezdo avanturistov in madžarskih nacionalnih teženj, da se vzpostavi demokratska vlada z boljševisko organizacijo, vzdrževano na Dunaju s českim denarjem, in da se proglase kot ničevi uspehi konferenice v Benetkah, ki je med Čehi izzvala toliko razočaranja radi tega, ker se je s to konferenco povečal prestiž Italije kot zaščitnice madžarskih inspiracij, ki težijo za tem, da se osvobodi še oni del madžarskega ozemlja, ki je pod tujo oblastjo. Listi se vprašujejo, ali bo imela Italija dovolj moči, da prepreči slovanske poizkuse tudi sedaj. V Rimu se smatra položaj za zelo resen. Italijanski minister za zunanje stvari je že izjavil, da Italija ne bo nikdar dovolila zatiranja ene države s strani njenih sosedov in da bo vsa italijanska politika šla za tem, da se obdrže garancije, označene v mirovnih pogodbah. Ako bi se te garancije kršile, bi Madžarska nehala obstajati kot neodvisna država v korist svojih sosedov. S tem bi prenehala tudi zgodovinska misija mažarstva, da deli severne Slovane od južnih.

IRSKO VPRAŠANJE.

London, 31. okt. Lloyd George je v svojem govoru v spodnji zbornici glede irske politike izjavil, da je edina točka, o kateri mora odločiti spodnja zbornica, ta, ali naj se dopusti konferenca. Ako bi se

konferenca prekinila, bi vlada zbornico naprosila, da se oborožena sila krone znatno poveča. Izrečno pa mora izjaviti, da sedaj ni čas za to, da bi se davkoplačevalci še bolj obremenili in da bi se pozvala mladina, tvegati življenje. — Asquith je izjavil, da se strinja z Lloyd Georgeom v tem, da mora biti konferenca vlade s sinajnovci strogo privatna in zaupna. Brez parlamenta pa se ne sme nič urediti.

PROGRAM AMERIŠKE KONFERENCE.

Pariz, 1. nov. »Echo de Paris« objavlja Pertinaxovo brzojavko iz Washingtona, po kateri ameriški konferenčni program predvideva določitev velikosti brodovja posameznih držav z ozirom na sedanje gradbeno stanje, na dolgost obali, na številu prebivalstva in državne dohodke. Najvažnejše točke programa so vzpostavitev neodvisne Kitajske, opustitev načela vplivne sfere, ki je nastala pred 25 leti na korist Rusije, Japonske, Anglije in Francije in revizija vseh pravic in koncesij, pridobljenih izza kitajske revolucije leta 1911.

AMERIŠKI POGOJI ZA POGAJANJA Z RUSIJO.

Pariz, 2. nov. Posebni poročevalec lista »Matin« v Washingtonu javlja, da bodo Zedinjene države za eventualna pogajanja z Rusijo stavile te pogoje: Ukinjenje strahovlade v notranjosti in propagandnega delovanja v inozemstvu; ustanovitev normalne vladavine v Rusiji, s katero se bo moglo pogajati in jamstva za obstoj vladavine.

KONFERENCA V PORTOROSE.

Portorose, 2. nov. (Izv.) Na današnji seji konference nasledstvenih držav so razpravljali o skupnem železniškem dogovoru in o neposrednih tarifih. Delegatje so se posvetovali tudi o odpravi uvoznih in izvoznih prepovedi.

GROF LEDOCHOVSKI BO IZGNAN IZ ITALIJE.

Dunaj, 2. nov. (Izv.) Iz Bozna poročajo, da bo italijanska vlada izgnala znanega karlista grofa Ledochowskega.

DR. RENNERTJEVE KONFERENCE V PRAGI.

Praga, 2. nov. (Izv.) V ponedeljek in torek je imel dr. Renner konference s češkimi in nemškimi socialnimi demokrati in s češkimi narodnimi socialisti.

ODKRITE PROTIBOLJŠEVIŠKE ORGANIZACIJE V UKRAJINI.

Varšava, 2. nov. (Izv.) Uradni list sovjetske vlade »Izvestije« poroča, da se je oblastim posrečilo odkriti pet protirevolucionarnih organizacij v Ukrajini. Ob tej priliki so aretirali blizu 500 oseb, med katerimi je tudi nekaj članov Petljurove vlade.

PREBIVALSTVO RUSIJE.

Riga, 1. nov. Po ljudskem štetju, ki ga je izvedla sovjetska vlada, šteje Rusija 130 milijonov prebivalcev. Od teh jih živi v mestih 20 milijonov, na selih pa 110 milijonov.

Politične novice.

»Jutro« narodni čut. Pravijo, da vse stranke v Sloveniji hočejo državi in narodu dobro. To bo menda že res. Razlika je le ta, da ima demokratska stranka fiksno idejo, da je za državo dobro le to, kar je demokratski stranki prav; demokratom je pa vse prav, karkoli ukrene njihova vlada, naj si bodo njeni ukrepi še tako lahkomišelnost in za državo — nevarni. To se je na prav drastičen način pokazalo zlasti te dni. Vse stranke so bile in so složne v tem, da je treba habsburško vprašanje enkrat za vselej rešiti. Vprašanje je pa, kako se to doseže. Mi smo od prvega dne stali na stališču, da se da to vprašanje rešiti mirnim potom in da je rožljanje s sabljo nepotrebno in vsled meddržavnega položaja naravnost nevarno za državo. To stališče se je izkazalo kot edino pravilno in če je vlada spravljala državo v nevarnost krvavih zapletljivost, je to samo dokaz njene nezmogljivosti. »Jutro« je seveda drugega mišljenja in nas pouje z »brezdomovinskimi kvaražugonci«, ker odobravamo vse, kar je vlada storila pametnega, in obsojamo njene pustolovske poizkuse. Naj nam »Jutro« dokaže, v čem da smo se motili, če more, mesto da psuje. Zakaj neki »Jutro« ne očita Masaryku kvaražugonstva? Ali ni Masaryk v svojem znamenitem govoru zavzel popolnoma istega stališča, kakor smo ga mi od prvega začetka? »Jutro« je njegov govor svojim čitateljem zamolčalo. Ima že vzroke za to! Ko bi mi ne imeli ozirov na sedanji položaj, bi vse drugače in zasluženo ožigosali vladno neodnost, ki zasluži še vse drugačen primek. Če se hoče vlada in z njo njeno časopisje z »Jutrom« vred pred svetom blamirati, ji radevolje to prepuščamo, sledili pa v tem ne bomo. Zato smo obsojali vročkrvno in lahkomišelnost vladno postopanje glede ultimata Madžarski. Dejstva so dala nam prav! Zato vlada ultimata v prvotni obliki sploh ni stavila, ampak je poslala le noto, ki znači izredno energičen

diplomatski korak, kakor smo ga mi zahtevali. Naukov o državnih dolžnostih pa seveda od »Jutra« ne sprejemamo, ker smo jih poznali in izvrševali, ko »Jutro« še sploh ni zagledalo luči sveta. Prazne fraze pa radi prepuščamo njemu, v svesti si, da ogromna večina naroda nas razume in taktiko, ki jo zahtevamo mi, odobrava.

»Jutro« v album. »Jutro« vedno naglašava velike uspehe naše centralne vlade v zadnji habsburški aferi, ki je spravila malo antanto skoro do razpada, ker so se umaknili pred zahtevami velike antante i Čehi i Rumuni. Belgrajska »Pravda« (29. oktobra) sodi o naših diplomatskih uspehih drugače. Glede držanja Rumunije n. pr. pravi: »Ne razumemo, absolutno ne razumemo držanja Rumunije. Ali smo zavvezniki? Če smo, potem glede beneškega sporazuma ne more biti spora med nami. Ta sporazum pa ruši trianonsko pogodbo. Kako je mogoče, da stoji Rumunija na stališču (beneškega) sporazuma, ko vendar nasprotuje naši zvezni pogodbi? Še nekaj stvari je, ki silno otežujejo naš vnanji položaj. Mi vidimo, da bo Rumunija besedilo našega ultimata ublazila in da se bo postavila na stališče antante, ki se zadovoljuje samo z izgonom Karla. Kadar se bo to dogodilo, bomo doživeli poraz in tudi naš sporazum z Rumunijo bo na kocki.« Take rezultate imenuje »Jutro« uspehe, drugi ljudje pa drugače.

Vnanje-politični ekspozé je priobčilo v nedeljo »Jutro«. Govori o vseh mogočih stvareh, o Karlu in njegovih stvareh še bolj kakor g. Jaka Dimnik. Ta ekspozé so poslali »Jutrovci« tudi g. Pašiću. Lepa siva brada je začela migati, ustnice pa so zabrbale: Šmonces... (Šmonces je židovsko-časnikiški izraz za »čeneč«.)

Kongres demokratske stranke v Belgradu. V nedeljo, 30. oktobra, je bil odprt v Belgradu kongres demokratske stranke. Predsedoval mu je Ljuba Davidović. Med drugimi je govoril tudi minister Svetozar Pribičević. Povedal ni nič novega. Izvedba centralizma, državna šola, to je vse, kar je vedel povedati. Nova je bila edino le napoved, da bo demokratska stranka skusila iz uradništva izgnati strankarstvo. Uradnik mora biti državni organ, a ne strankin agent. To je stališče SLS. Demokratska stranka z g. Pribičevićem vred je dosedaj stala na nasprotnem stališču, ki se niti za las ni razločevalo od prakse radikalov; ne samo v centrali, ampak tudi v pokrajinah je bil začetek in konec vse demokratske politike priprava uradništva v strankarski politiki. S tega gledišča so nameščali uradnike, s tega vidika so presojali sposobnost uradništva za avanzma. Strašna mora biti ta korupcija v uradih, da se je glava demokratov izrekel proti njej. Toda kdor pozna demokrate, bo dvomil v odkritost Pribičevićeve napovedi. Zdi se le, da so radikali v vprašanju uradništva v Srbiji močnejši, kakor demokrati in je g. Pribičević izrekel s svojo napovedjo obsodbo lastne prakse le iz defenzivnih namenov. V pokrajinah, kjer ni radikalov, bodo demokratje uganjali svojo strankarsko korupcijo v uradih naprej kakor dosedaj, dokler jih zdrav razum poštenega ljudstva ne bo pri volitvah treščil ob tla.

Charles Rivet o Bolgarih. Dopisnik pariškega »Tempsa«, g. Charles Rivet, je o priliki svojega obiska v Sofiji izjavil uredniku bolgarskega oficijalnega lista »Echo de Bulgarie«, da je Bolgarija danes taka, kakršno hočejo videti njeni prijatelji. Ona se je rešila neizpolnjenih sanj, ki jo morajo zaplesti v novo vojno. Bolgarija je danes miroljubna, prosta je megalomanije in živi zopet svoji slovanski tradiciji. V tem oziru gre Bolgarski vsa čast. Bolgarija naj ne pozabi, da se o njenem držanju vodi račun. Ona uživa danes spoštovanje tudi svojih največjih nasprotnikov. Če bo obnovila prijateljstvo z onimi, ki so jo doslej smatrali za sovražno, ji bodo morali dati antantni politiki častnejše mesto na Balkanu kot danes. Če stopi Bolgarija na stran Francije, more s tem le pridobiti, kajti Francija je edina velesila v Evropi, katere interesi se ne križajo z bolgarskimi in slovanskimi. Vi Bolgari nam morate pomagati, da pride čim prej do one orientacije, ki vas bo dovedla do ujedinenja z balkanskimi brati. Vi morate s Stamboljskim napraviti skupen blok, ki bo omogočil, da vam bodo tudi Srbi dali zemlje, kakor jo vi njim ponujate. Za košček zemlje ne sme biti prepira med vami! Vi Bolgari ste to delo začeli, sedaj je vrsta na Belgradu. — Tem izjavajem g. Riveta dodaja belgrajska »Trgovinski Glasnik«: »Pripominjamo, da je apel g. Riveta na uvidljivost Srbov z ozirom na pomirjenje med Srbi in Bolgari odveč, ker to prepričanje med Srbi že od nekdaj živi. Ta uvidljivost naj le trajno zmagaja med Bolgari, da bo nastopil zgodovinski preokret v srbsko-bolgarskih odnosih.«

Italijanski gospodarske zahteve nasproti Reki. Italijanski listi poročajo, da je Zanella v Rimu sklenil dogovor za posojilo v svrhu ureditve valute. Italijanska vlada zahteva, da se Italiji kot posojilo priznajo vsote, ki jih je Reka prejela od Italije. Teh vsot Italija ne namerava iz-

terjati, ampak jih bo uveljavila o priliki, ko se ustanovi — meddržavni pristaniški konzorcij. Kakor se vidi, je Zanella ujetnik Italije.

Turško-perzijska pogajanja. Agence Havas poroča iz Teherana, da so pogajanja med Turčijo in Perzijo, ki jih je vodila posebna komisija, dobro uspela.

Dnevne novice.

Umrl je včeraj 2. t. m. v 27. letu starosti g. Janez Jeretina, prefekt v škofskih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano. Pogreb bo v petek, dne 4. novembra ob 9. uri dopoldne na pokopališču v Št. Vidu. Blag mu spomin!

Umrl je v 53. letu starosti po dolgi in mučni bolezni dne 27. oktobra t. l. obče spoštovani in priljubljeni France Kajbič, posestnik v Zajasovniku 3, občine Motnik. Rajni je bil načelnik hranilnice v Motniku, dolgoletni občinski odbornik, predsednik krajnega šolskega sveta in načelnik živinorejske zadruge v Motniku. Bil je mož na svojem mestu, vnet pristaš SLS in večletni naročnik »Slovenca«. Kako je bil pokojni priljubljen, priča njegov pogreb, katerega se je udeležilo mnogo občinstva od blizu in daleč. Naj počiva v miru!

»Spasavajte« — rešite, kar se rešiti da. Belgrajska »Pravda« (31. okt.) objavlja dopis iz Maribora, ki ga je očitno napisal Srb, ne Slovenec. Dopis slove: »Trgovci, ki kupujejo blago v Avstriji ali Nemčiji, morajo preiti preko tukajšnje carinarnice. Tukaj ostajajo po več dni, ker na carinarnici ne morejo končati svojega opravka. Zakaj? Zato, ker je uradništvo tako korumpirano (pokvarjeno), da se res ne da več izdržati. Nedavno je bil postavljen za upravnika carinarnice neki mlad človek. Sposoben je in dobro dela. Toda izgleda, da svojega osobja ne more dovolj nadzorovati. Uradništvo dela, kar hoče. Nihče ne more končati svojega posla, dokler ne plača »dijurne« (dnevnice). Te »dnevnice« so tako visoke, da odpade na enega uradnika po 1000 dinarjev dnevno. Jako slabo vpliva tukaj okoliščina, da so vsi ti uradniki prišli iz Srbije. Njihovo obnašanje je tudi sicer grdo in oni ne uživajo med meščanstvom nikakega ugleda.« — »Slov. Narod« bo seveda rekel, da »ščuje« mo na Srbe« mi, ne belgrajska »Pravda«.

Na gosp. šumarski fakulteti v Zagrebu so položili prvi državni izpit sledeči slušatelji iz Slovenije: z odličnim uspehom g. Joža Miklaunčič s Novoga mesta, s dobrim uspehom g. Drago Kajfalič iz Sela pri Kočevju in g. Bogomir Žagar iz Idrije.

Šrski načelnik — »šnajder«. Iz belgrajske »Pravde« (31. okt.): »Ukazom od 6. ovog meseca postavljen je za načelnika sreza Preševskega Svetko Marković, bivši »šnajder«, inšče što je vrlo važno i paženog g. Laze Krečkovića, načelnika Ministarstva Pravde. Ovaj isti g. Marković, ukazom od 30. avg. 1919. godine postavljen je za pisara policijskog III. klase. Dakle posle dve godine policijske službe on dolazi za načelnika sreza (pri nas: okrajni glavar), i ako mu kao kvalifikacija služi »šnajderaj«. — Kakor doznavamo iz verodostojnega vira, bo ta gospod »šnajder« imenovan v naši centralistični državi v kratkem za velikega šupana oziroma pokrajinskega namestnika v Ljubljani.

Zahvala. Podpisani župni uradnik se najšrebrne zahvali vsem ameriškanskim rojakom za izdatno pomoč za nove zvonove na Blokah v znesku 21.000 kron. Bog plačaj vsem skupaj in vsakemu posebej! Župni urad Bloke, dne 31. oktobra 1921. — Viktor Svigelj, župnik.

Tihotapstva v luksuznih vlakih. Pred par dnevi so carinski uradniki v Solnogradu pri pregledovanju luksuznega vlaka zaplenili srebra, zlata in tujih valut v vrednosti 101 milijon a. kron.

Smrtno nevarna poškodba. Franc Tršan iz Ljubljane, stanujoč Poljanska cesta št. 78, se je pripeljal 1. novembra v družbi svojih prijateljev v Pijavo Gorico, kjer so pili pred gostilno vino. Iz gostilne je prišel na to France Ulbar iz Pijave Gorice, ki se je pripeljal s Tršanovo družbo prepirati. Preprij je Tršana tako razljutil, da je pograbil poleno in udaril z njim Ulbarja po glavi. Ulbar se je smrtno nevarno poškodovan zgrudil na tla. Preprijali so ga precej v ljubljansko bolnišnico; Tršana so pa aretirali in ga izročili sodišču.

Najdenček. Marija Mesec iz Delnic št. 13 pri Poljanah, je povila dne 4. oktobra letos nezakonsko dete moškega spola. Novorojenčka je Mesceva zavila v dve cunji in ga nesla v mlino pri Podprevaljah, kjer ga je položila v zaboj za moko in odšla. Ko sta Lovrenc Prek in Janez Eržen ravnotam iskala deske, sta slišala jokati otroka, katerega sta potem nesla detelovi materi. Dete je drugi dan umrlo.

Tatvine pri vrvarju Antonu Šinkovcu v Kranju. Jože Jenko, Avguštin Bajželj, Janez Fajfar in Rok Likozar so bili zaposleni pri vrvarju Antonu Šinkovcu v Kranju. Ker so mu kradli, je deželno sodišče v Ljubljani prisodilo Jožetu Jenku 6 tednov ječe, Avguštinu Bajželju 10 dni zapore, Janezu Fajfarju 1 mesec ječe in Roku Likozarju 2 meseca ječe.

— Izvoz kozlov in ovac. Poleg že odobrenega kontingenta izvoza 90.000 kozlov in ovac v kontingentu je sklenil, kakor poročajo iz Belgrada, gospodarsko-finančni komite odobriti za izvoz v inozemstvo še nadaljnji kontingent 11.000 komadov koz in 5000 ovac, ki se bodo izvozile preko carinarnic v Caribrodu, Dubrovniku in Šibeniku.

Premalo mul. Ministrstvo za poljedelstvo in vode je obvestilo interesirane kmetje, da ne bo odobrilo izvoza mul, ker je te živali premalo v državi.

Štajerske novice.

Š Pogreb celjskega opata Fr. Ogradija.
V ponedeljek, dne 31. oktobra smo položili v grob truplo blagega opata Ogradija, zadnjega lavantinskega duhovnika, ki ga je v mašnika posvetil še veliki Slomek. Velikostni sprevod je bil sijajen dokaz, kako spoštovan in priljubljen je bil rajni. Sprevod je vodil g. stolni prošt M. Matek iz Maribora spremljan od 85 duhovnikov. V svojem govoru v opatijski cerkvi je po pravici naglašal, da sta bili ljubzen in poudarjen tisti lastnosti, ki sta rajnemu pridobili srca vseh, ki so njim prišli v dotiko. Spreveda so se udeležili zastopniki vseh uradov — g. okrajni glavar tudi kot zastopnik g. pokrajinskega namestnika — in vojaštva, razna društva, med njimi celjski Orel z zastavo, celjska gimnazija, mestne šole in okoliška šola ter velikanske množice ljudstva. Celjsko pevsko društvo je zapelo pred opatijo in ob grobu dve žalostinki. Tako se je dan pred praznikom vseh svetnikov zagrnil grob nad vzglednim in poštovanim duhovnikom in vnetim narodnjakom. Njegov spomin bo blagoslovljen.

Š Novi policijski šef v Mariboru gosp. nadsvetnik Krševan je že nastopil svoje mesto. Mariborski policijski stražniki so se vsled izgube svojega dosejanega šefa dr. Senekoviča globoko odahnil.

Š Mariborski občinski svet ima svojo sejo v petek, dne 4. t. m. Na dnevnem redu je med drugim tudi prodaja mestnih vojašnic.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 2. novembra. (Lzv.) Devize: Budimpešta 39½—39¾, Berlin 168—170, Italija 1290—1300, London 1250—1260, New York 314—315, Pariz 2260, Praga 301—302, Dunaj 700—715, Zürich 58—58½, Bukarest 205—210. — Valute: nemške marke 173—175, lire 1280—1285, dolarji 309—314, šil. krone 298, lei 205.

Š Mariborska eskomptna banka. Dne 30. oktobra t. l. se je vršil v Mariboru občni zbor Mariborske eskomptne banke, na katerem se je sklenilo povečati delniško glavnico na 80.000.000 K z izdajo 50.000 novih delnic po 400 K nominalne. Nove delnice se bodo ponudile delničarjem v razmerju 2 novi na eno staro po 600 K, nedelničarjem po 700 K za komad. Istočasno se je sklenilo spremeni ime zavoda v »Jugoslovansko Unionsbank« ter prenesti sedež iz Maribora v Beograd. Š tem se je najstarejši bančni zavod v Sloveniji, ki je bil ustanovljen leta 1872, postavil na širšo podlago ter razširil svoj delokrog na celo Jugoslavijo. Do sedaj je zavod poleg sedeža v Mariboru vzdrževal podružnice v Maraski Soboti, Velikovicu in v Goranji Radgoni ter sezonsko ekspozituro v Roganici Slatini. V kratkem se otvorijo podružnici v Ljubljani (Šv. Petra cesta št. 24) in Kranju, ustanovitve novih podružnic v raznih tržišnih Jugoslavije je projektirana. Vodstvo zavoda je prevzel prejšnji ravatelj Jadranske banke, g. Avgust Praprotnik.

Š Kaj zahtevajo Angleži od nas za posojilo? Kakor posnemamo po »Jugoslovanskem Lloyd«, ni naš finančni minister dr. Kumudri še perfekcioniral najetega posojila, ker mora naša vlada pristati na pogoje, ki jih zahtevajo Angleži. Angleži pa zahtevajo zase koncesije za gradbo železniških prog in pa — kar je glavno — donavsko paroplovbo. Na ta način bi bila cela donavska paroplovba v rokah Angležev, kar bi pomenilo za nas precejšen udarec. In vse to za posojilo, pri katerem je več manjvrednega blaga kot pa angleških funtov.

Š Žitni trg. V Somboru so bile te dni sledeče cene: pšenica 1200—1210, pšenična moka mulerica 1695—1720, stara koroza 925—980, svinjska mast 7300—7400.

Š Novo tovarno tekstilnega blaga namestavajo ustanoviti s češkim kapitalom v Mariboru.

Š Stanje papirnatega denarja v Franciji. Po uradnem izkazu francoske državne banke z dne 27. oktobra je v prometu 37.154.459.000 francoskih frankov, torej manj 252.354.000 fr. frankov.

Š Stanje papirnatega denarja v Avstriji. Stanje papirnatega denarja v Nemški Avstriji se je po uradnem izkazu z dne 23. oktobra zopet povečalo za 3.45 milijard kron in znaša sedaj 80.7 milijard.

Š Zvišanje cen nemškemu surovemu železu. Odsek gospodarske nemške zveze za dolgotrajno cen surovemu železu je povišal cene, kakor sledi: hematit od 800 na 2700 mark na tono, surovo železo za litje I od 640 na 2200 mark, III od 640 na 2124 mark, Siegerlandsko železo v palicah od 418 na 1903 mark, luksemburško surovo železo za litje 425 do 1675 m., ferromangan (80 odstoten) od 2600 na 7550 m., 50 odstoten od 1770 na 5750 mark, ferrosilicij od 850 na 2950 mark. Nove maksimalne cene so stopile v veljavo dne 1. novembra in bodo veljale do konca novembra.

Š Insolvenca dunajske banke. Dunajska banka Bank und Wechselgeschäft Baumwald & Co., III. okraj, Radetzkystrasse, se nahaja v konkurzu.

Š Dobava steklenega blaga. Ravateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 10. decembra t. l. pismo o formalno licitaciji glede dobave raznih steklenih predmetov. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ljubljanske novice.

lj Vseh svetnikov in vernih duš dan sta zbrala na tisoče in tisoče ljudi iz Ljubljane in okolice na pokopališčih pri sv. Krištofu in pri sv. Križu, ki so obiskali gomile svojih nepozabljenih rajnih, okrasili in razsvetlili grobove in molili za nje. Obiskovalci pokopališča pri sv. Krištofu so hiteli po Linhartovi ulici na pokopališče pri sv. Križu, kjer so združeni pevci pod vodstvom g. pevovodje Juvanca dovršeno zapeli dve kitici Blagor mul in Usliš nas

Gospod. Mrzel veter, ki je bril po Ljubljanskem polju, je povzročil, da se običajna razsvetljava grobov ni mogla tako uveljaviti, kakor druga leta. Dasi je takorekoč cela Ljubljana obiskala svoje rajne drage, so bile tudi cerkve polne pobožnih vernikov pri večernih molitvah za verne duše. Tudi na dan mrtvih dne 2. novembra je veliko ljudi obiskalo svoje umrle na pokopališčih in ljubljanske cerkve so polnile pobožni verniki, kateri so molili za verne duše.

lj Ljubljanska duhovščina ima danes ob 16. uri v semenišču pastoralno konferenco.

lj Aljaževa skladba in njegova Mohorjeva pesmarica so v oknu Jugoslovanske knjižarne razporejene krog srebrnega venca in ozaljšane z zelenjem. Med njimi leži tudi dobro zadeta skladateljeva slika, istotako z briljantom ovenčana.

lj Vstopnice za Aljažev častni večer (koncert »Ljubljane«) dne 7. novembra se v predprodaji dobe v Unionovi trafiki. lj Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani. Vaja se vrši mesto v četrtek izjemno v petek zvečer ob 8. uri. Ker je koncert pred durmi, se prosi točne in polnoštevilne udeležbe. Odbor (K)

lj Profesor Zalokar se je vrnil in zopet redno ordinira od dveh do treh popoldne.

lj Pevski zbor Zveze jugoslovanskih železničarjev v Ljubljani priredi v soboto 5. novembra t. l. ob 19. uri v veliki dvorani hotela »Union« svoj prvi zabavni večer s koncertom. Sodeluje godba ZJZ. Ker je vopred zelo pester in zabaven, ter je del čistega dobriča namenjen istakim žrtvam, drugi del pa nabavi pevskega arhiva, vabi vse prijatelje petja in zabave k čim večji udeležbi odbor. (K)

lj Zabave, veselice, plesi itd. Mestni magistrat opozarja, da občinskih pristojbin in veselicega davka od plesov in veselic v bodoče iz načelnih vzrokov pod nikakim pogojem ne bo odpisoval, vsled česar so slične prošnje za odpis popolnoma brezpredmetne.

lj Najdena je bila na Vseh svetnikov dan, pri Sv. Križu, ročna torbica z manjšo vsoto denarja. Dobi se v kolportajnem oddelku »Slovenec«.

Orlovski vestnik.

Š Orliški, naračjaško glasilo, prinese v prihodnji dvojni številki (november in december) med drugo zanimivo vsebino tudi gledališko igro za dečke, ki bo gotovo vsem ugnjala. Prav zavoljo te igre izideta dve številki skupaj, da dejanja ne bodo preveč razkosana. Naročniki ga bodo dobili okoli 12. novembra. Kdor do tega časa ne vrne 1. številke, ga smatramo za naročnika in prosimo, da čimprej poravnava naročnino. 1. številke je še nekaj malega na razpolago. Požurite se z naročnino! Dobiva se pri upravi »Orliške« v Kamniku.

Prosveta.

UVOD V FILOZOFIJO.

Spisal Aleš Ušeničnik. Izdala Bogoslovna Akademija v Ljubljani. Str. XII + 504.

Pred seboj imamo znanstveno delo, ki je plod 30 letnega razglabljanja o najvažnejših umskih problemih naše dobe. Pisatelj piše v predgovoru: »Že pri mojih akademskih filozofskih študijah me je vprašanje o izvestnosti našega spoznanja najbolj zanimalo (l. 1892 je izšla takšna moja razprava v »Rimskem katoliku«), tem bolj me je zanimalo pozneje, ko sem videl, da je to sploh osrednji problem naše dobe. Zato sem prebil marsikako uro razglabljanja o tem vprašanju in išoč jasnosti ter znanstvene izvestnosti. In mislil sem si, da bi utegnilo biti to moje razmišljanje tudi znanosti in umljivo.«

Pred seboj imamo torej zrelo delo skromnega a bistroumnega in globokega filozofa. Pod skromnim naslovom nam podaja prvi del (Spoznavno-kritični del) izvirnega filozofskega sistema, ki se ozira na tradicije Aristotela in tomistične filozofije, a ne prezira pridobitev in novih problemov moderne misli. To je v najboljšem smislu moderna, nova filozofija. Znano je, da je belgijski filozof Mercier pokazal nova pota, kako naj se pridobitve stare in nove filozofije spravijo v sklad. Aleš Ušeničnik je šel po tem potu samostojno naprej, izpopolnil je novoklasistično metodo ter popravil marsikateri nedostatek. Brez pretiravanja smemo reči, da nam je naš bistri filozof podal nov sistem filozofije po novi izvorni metodi. V »Bogoslovnem Vestniku« (1921, št. 1.) je kratko razložil svojo izvirno metodo. Njegov članek je zbudil pozornost celo v inozemstvu. In lahko rečemo, da bi njegov »Uvod« zavzemal častno mesto v znanstveni literaturi prvih kulturnih narodov.

Pričujoči prvi zvezek obravnava osnovne probleme moderne filozofije, kritiko spoznavanja, a vmes pojasnjuje glavne pojme logike in velik del psihologije. Knjiga je pisana v bogatem, jedrnatem, preciznem in jasnem slogu. Naši jezikoslovci priznavajo, da piše Aleš Ušeničnik najboljši slovanski znanstveni slog in da je s svojimi spisi znatno vplival na razvoj našega znanstvenega sloga. V filozofiji pa je še posebno važno, da se z globino mišljenja združuje tudi precizno in jasno izražanje. V tem oziru bi se malokateri filozof mogel meriti z A. Ušeničnikom. Zato je njegovo delo še posebno važno za našo znanost.

A. Ušeničnik zares s filozofsko mirnostjo in treznostjo presoja težke probleme in težavna preporna vprašanja. Jasno in bistro nas orientira v množici filozofskih sistemov. To je zrelo delo zrelega filozofa.

Knjiga je namenjena akademikom in jim bo izvrstno služila, a s prav tolikim pridom jo bo čital vsak akademični izobraženec, ki potrebuje modrega vodnika v temnem labirintu modernih filozofskih problemov.

Knjigotrna cena delu je 160 K; dobiva se v Jugoslovanski knjigarni.

Člani »Bogoslovne Akademije« dobivajo knjigo za znižano ceno 120 K, ako jo naročijo in plačajo naravnost pri upravnistvu BA (BV) v Ljubljani, Rožna ulica 11. Knjiga tvori prvi zvezek znanstvenih del, ki jih izdaja BA. Jako časten in primeren začetek!

Dr. X.

pr Koncert »Ljubljane« v Unionu 7. t. m. (v ponedeljek) kot častni večer skladatelju Jakobu Aljažu bo med štirinajstero zbori, ki se bodo ta večer peli, prinesel devet takih, ki jih v Ljubljani v javnem koncertu še nismo slišali. Na nekatero smo že opozorili. Danes nam izmed teh omenimo le obe slovaški narodni: Polakovo: »Synček, synček« in Pokornega: »Teče voda, teče«. Obe sta prilejeni za mirajoči moški zbor s solistom, ki nad tem mehkim spremljanjem poje naprej, da se vzpenja kot škrlanček nad tople, rosnno njivo, izpuhtevajočo srebrno meglico poletne vlage. Prva je resnobnejša, vase zamisljena, druga pa jasna, vedra, v melodično in ritmično nenavadno ljubka, da ne rečem dražestna. — Dvojakova ženska zbor s klavirjem: »Prstan« in »Tolažba« je vprašanje, če sta se v slovenskem prevodu že pela v Ljubljani; če sta se, je bilo to že kdaj. V češkem jeziku je »Prstan« pol »Hlahole« lanske leto. Obe pesmi sta silno mehki, polni poezije, srčne radosti, neskaljenega veselja. Prstan opeva nevesto, ki so jo prišli svatje iskat, da oddajo ko perok. Nevesta je že pripravljena, samo na dno skrinje gre iskat zlat obroček, ki ga ji je ženin dal in ga je hranila kot spomin iz časov ljuboznic. »Tolažba« pa govori o samozavestni deklici, ki ji pravijo, da je gozdar, ki je imel eno oko zanjo, umrl, da so šli fantje v vojsko, pa jih več ne bo; pa je to nič ne skrbi, ker bo fantov že še toliko, da si bo lahko ženina izbrala. — Lajčevci dve: »Klič« in »Pastirček« smo sicer že slišali, toda to sta pesmi iz te dobe, ko je Lajovic z nenavadno tankim čutom začel prislukovati jugoslovanski narodni pesmi. Plemeniti sad te srečne zveze med glasbenimi pridobitvami novejšega časa in neminljivo lepoto in mehko narodne pesmi je izval pri poslušalcih največji užitek in gorko odobravanje. Te vrste moderna glasba si je na mah vsa srca osvojila. — Tako bo koncert nudil od najpreprostejših sanjave, čudno mile, narodne pesmi, preko preprostejših zborov, do mogočnih glasbenih tvorb vsaj v malem pestro sliko tega, kar imamo lepega, plemenitega Slovenci, pa tudi drugi naši slovanski bratje. »Ljubljane« opraviča važno poslanstvo, da našemu čustvovanju utira nova pota, našemu narodu s svojimi koncerti razširja obzorje po slovanskem umetniškem svetu. Njeno delo ne zasluži samo našega priznanja, saj ga ji najširša javnost danes brez izjeme spoštuje naklanja, ampak tudi naša podpora, da more vztrajati in to svojo kulturno zvanje nadaljevati.

pr J. Aljaž je tudi že od l. 1912. častni član »Glasbene Matice« v Ljubljani, prav tako častni član »Slovenskega planinskega društva« ter je slovenskemu planinstvu znan kot oče najvažnejših stavb in zavetih na Triglavu: Aljažev dom v Vrtih, Koča na Kredarici, Kapelica Triglavske Matere božje na Kredarici, Aljažev stolp na vrhu Triglava. — Najmlajši častni član pa je »Ljubljane«, ki mu v ponedeljek, dne 7. novembra pri koncertu izroči srebrni venec, v kovino vrezan znak častnega članstva.

pr Češka-jugoslovanska grafična razstava v Jakopičevem paviljonu. Na praznik Vseh svetih je bila v Jakopičevem paviljonu otvorjena XX. umetnostna razstava. Otvoritvi, za katero se niso razpošiljala posebna vabila, je prisostvoval češko-slovaški konzul g. dr. Beneš, poverjenik g. Skaberne, vseučilišni profesor g. dr. Izidor Cankar, mnogobrojni pisatelji, slikarji in drugi umetniki. Ob otvoritvi je prof. g. D. M. Gjurič predaval o zgodovini slovenske grafike, ki pričena z Valva-zorjem in ostale jugoslovanske in češke grafike. Njegovo predavanje je bilo prav zanimivo in temeljito, posebno še njegova razmišljanja o posameznih umetnikih, ki so razstavili svoje umotvore. Razstavili so češki umetniki: gg. A. Aleka, V. Brunner, J. Konupek, R. Landa, A. Neumann, V. Silovsky, T. F. Simon in Vir Karel; srbski, hrvatski in slovanski umetniki gg. Bojunič Vera, gg. Oreškovič Ivka in gg. A. Benković, D. M. Gjurič, B. Jakac, V. Pilon, M. Rački, M. Rašica, H. Smrekar, prof. Santel Š., M. Trepeš, M. Uzelac in prof. F. Zupan. Razstava je prav dobro in okusno ararirana in naredi na obiskovalca zelo ugoden vtis. V treh dvoranih je razstavljenih 210 z malimi izjemami res umetniških del. Desno dvorano polnijo dela Božidarja Jakca, enega najboljših jugoslovanskih mladih umetnikov, v levi pa so zastopani ostali Slovenci, med njimi Hinko Smrekar, ki je po dolgem času zopet nastopil. V srednji se nahajajo dela priznanih čeških, hrvatskih in srbskih umetnikov. Kolikor je nam znano, je to prva razstava te vrste v Ljubljani, zato je umljivo, da vlada za njo veliko zanimanje. Pripranih pa smo, da ne bo ostalo samo pri zanimanju, ampak da bo tudi veliko del razprodanih. Cene so prav malenkostne. V nedeljo ob pol 12. uri bo imel g. prof. Gjurič v razstavi predavanje »O visoki grafiki«, pozneje pa g. prof. Santel »O tehniški grafiki«. Razstava je odprta vsak dan od pol 11. do 12. ure in popoldan od pol 3. ure do mraka. Vstopnina 12 kron za osebo, za dijake 6 kron.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Četrtek, 3. novembra: Polar strasti. — Izvon ab, Petek, 4. novembra: Ljubezem. — D.

OPERA.

Četrtek, 3. novembra: Vaska šola. Scheressada. D. Petek, 4. novembra: Zaprtlo.

Razburljiva razprava.

2. novembra 1921.

Vilji sodni svetnik g. Potrato je danes razsodil o tožbi, katero je bil vložil posestnik in lastnik tiskarne v Ljubljani g. Anton Pesek proti uradniku pokrajinske vlade g. Adalbertu Finžgarju, stanujoč na Bregu št. 20, ker je pripovedoval v gostilni »pri Vitezcu« na Bregu o neednih zvezah g. Peska pred 2. letoma z nekim visokošolcem in da mu je dal g. Pesek za to 2000 kron in je še pristavil, da ve še za par takih slučajev o njem.

V prvi razpravi je izvajal zastopnik g. Finžgarja g. dr. Klepec, da je dotični visokošolec K., kateri je celo reš podrobno popisal gledališkemu igralcu M., ki je to povedal g. Finžgarju. Pričev Ivan Habiš in Maki Klandar sta potrdila, da je g. Finžgar res tako govoril, kakor je izvajala tožba. Razprava se je takrat prelomila.

V današnji razpravi je bil prvi zastnik visokošolec K. Na vprašanje g. višjega svetnika Potrato, če je resnično, kar je trdil g. Finžgar, je g. K. povedal: »Jaz s pričo že pol leta nisem govoril. Če je g. M. kaj takega govoril, da sem mu jaz pripovedoval o nenravnem dejanju g. Peska, je govoril neresnico. Res je le, da mi je g. Pesek, kateri me pozna od leta 1915., ko sem bil vojak, posodil 2000 kron. O celi zadevi nisem ničesar vedel, kar sem tudi povedal g. dr. Klepecu, kateri me je povabil po g. Finžgarju v svojo pisarno in me izpraševal o tem, če kaj vem. Zastopnik gosp. Peska, g. dr. Krejči je nato ogorčen zaklical: »To je nečuvstvo, da vabi zagovornik pričo k sebi v pisarno. To je slučaj za disciplinsko preiskavo!«

Obtoženec šali zaprisoščeno pričo.

Na to je prišel v razpravno dvorano gledališki igralec g. M., ki je zaprisoščeno izpovedal: »Ne morem prištati, ker se ne morem spominjati vsega, kar sem govoril z visokošolcem K. Govorjeno je bilo le nekaj o 2000 kronah in o nečem pisalnem orodju. Obtoženi g. Finžgar je na to zaklical nad zaprisoščeno pričo g. M.: »Baraba! Tožbi te bom!« — Zastopnik g. Peska: »Ker tvori to, kar je rekel g. Finžgar zdajle g. M., pregrešek po § 104. srbskega kriminalnega zakona, prosim, naj se to zapiše v zapisnik in naj se spis po končani razpravi predloži državnemu pravdnistvu!« Gosp. višji svetnik Potrato: »To bom tudi storil.« Finžgar: »Pred menoj je to g. M. govoril in Viki (kakož na svojega zagovornika g. dr. Klepeca), g. doktor, tudi!« Priča g. M.: »Gosp. Finžgarju sem le rekel, naj molči o tej stvari, ker se na vsebino razgovora več ne spominjam!« Gosp. Finžgar je lo ponovno kričal nad pričo: »Povej resnico! Povej resnico!«

Kako so se navajale priče proti g. Pesku.

Nato je bil poklican v sodno dvorano po g. dr. Klepec predlagana priča uradnik g. S. Ker g. dr. Klepec ni prej formuliral predloga, kaj naj se priča vpraša, je na zahtevo g. dr. Kreča formuliral sledeče vprašanje: »Priča naj se zaslži o okolnosti, da ga je g. Pesek nagovarjal in ga hotel zapeljati k nedovoljnemu dejanju. Gosp. dr. Kreč se je protivil zasljanju priče, ker obtožba vsebuje le gotove trditve, o katerih je pa dejanski stan dovolj razčiščen. Gosp. Pesek g. dr. Kreča: »Priča naj se le zaslži, ker nimam nič prikrivati!« — Seveda, da se bo od nasprotne strani poskušalo razpravo zavleči! je odgovoril g. Pesku njegov zastopnik g. dr. Kreč. Gosp. nadsvetnik Potrato je na to zavrnil stavljeni predlog o zasljanju priče g. S., kateri je na to medtem, ko je g. nadsvetnik Potrato narekoval zapisnik, odgovoril na vprašanje g. Peska: »Ali ste kdaj na meni kaj sumljivega opazili, v času, ko ste služili pri meni?« — »Nikdar; tudi nisem nobene besedice govoril, dokler me ni obiskal g. Finžgar, kateremu sem rekel to, kar sem zdaj rekel.«

Gosp. nadsvetnik Potrato je nato razglasil sedbo.

s katero je izrekel, da je obtoženi Finžgar kriv, da je krivično obdolžil g. Peska hudodelstva in se v smislu § 487. po § 493. k. z. obsodi na en teden zapora, kateri se spremeni v globo 2000 K.

Zahvala.

V nedeljo, dne 23. t. m., ponoči je izbruhnil na sedaj še nepojasnjen način v skladišču žrepla naše celulozne tovarne v Goricanah ogenj, ki se je bliskoma razširil na sosedne delavnice tovarniških profesoristov. Le nadiloveškemu trudu naših tovarniških delavcev je zahvaliti, da ogenj ni takoj preskočil tudi na tovarniško poslopje samo. Tem vrlim našim delavcem so točno prihiteli na pomoč protovoljni gasilci iz Medvoda, Preske, Pirne in Sore, ki so se z vso požrtvovalnostjo udeležili obrambnega dela. Ker je pa vžle temu postajala sila in nevarnost vedno hujša, prosilo je ravnateljstvo brzojavno za pomoč še Gasilno in reševalno društvo v Ljubljani. Ze ob treh zjutraj je bilo društvo na licu mesta ter je do poznega popoldneva vzorno in neumorno sodelovalo, dokler ni bila vsaka nevarnost odstranjena.

Častna dolžnost nam velja, da izrekamo vsem tem vrlim društvom in pa seveda nič manj požrtvovalnemu delavstvu na tem mestu najiskrenejšo zahvalo. Čalibog je postal delavec Jamnik črter človekoljubnega truda ter bomo vrliga mladčnika ohranili vedno v hvalnem spominu. Našega iskrenega in dejanskega sočutja pa so lahko gotovi tudi ostali poškodovanci.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1921.

Združene papirnice

Venci, Gorice in Medvode d. d.

Dragocenost vsake hiše je lekarn. Fellerja prijetno dišči »Elastrid«, ki je najboljšje sredstvo za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust, glave itd. Je močnejši in boljši kot Franc. žganje. 3 dvojni, steklenice ali 1 špec. steklenico z znanom in poštno pošlje za 48 K; Eugen V. Feller, Stubica donja, Elastrid 134, Hrvatska.

Preklic! Podpisani vnovič preključem in obžalujem vse žaljivke in sumničenja, katera sem napravil napram imenovanim invalidom iz sobe št. 5 v »Invalidskem domu«, in sicer: Zdravko Rant, Mohor Ivan, Nabrak Ivan, Gašperlin Ant., Naglič Ivan, Jevšnik Ivan, Lenče Frane in osobito prosim še oproščenja za žaljivke in sumničenja, katera sem izjavljal napram gg. Goričanu Hinkotu in Verdniku Francetu ter izjavljam, da so bila neresnična in neosnovana. — Izrekam vsem zahvalo, da so odstopili od sodnijskega postopanja proti meni. 4017

Ljubljana, dne 3. novembra 1921.
Anton Presker,
hišnik »Invalidskega doma«.

ISČE SE strokovni tajnik

spreten organizator, več vseh pisarniških poslov ter zmožen urejati strokovni list. Plača po dogovoru. Nastop takoj! Ponudbe na upravo pod: »Strokovni tajnik« 4022.

Sprejme se k zakonskima brez otrok v popolno oskrbo otrok v starosti 1—3 let proti primerni plači. Ljubeznjiva oskrba zagotovljena. Naslove sprejema upravištvo lista pod št. 4000.

Samostojna knjigovodkinja išče službenega mesta v Ljubljani. Naslov pove upravištvo »SLOVENC« pod št. 4019.

Knjigovodja (knjigovodkinja)

z dolgoletno prakso, zmožna bilance, iščejo
**STROJNE TOVARNE
: IN LIVARNE D. D., :
Ljubljana, Jugoslavija.**

ZAVOD SV. STANISLAVA V ST. VIDU NAD LJUBLJANO NAZNA-
NJA VSEM DOBROTNIKOM IN ZNANECM, ZLASTI PA ČASTITI
DUHOVŠČINI, DA JE GOSPOD ŽIVLJENJA IN SMRTI POKLICAL
IZ SOLZNE DOLINE NA NEBEŠKO PLACILO ČASTITEGA GO-
SPODA

JANEZA JERETINA DUHOVNIKA IN PREFEKTA,

KI JE DANES PO KRATKI A MUČNI BOLEZNI V 27. LETU SVO-
JEGA ŽIVLJENJA MIRNO IN VDANO IZDAHNIL SVOJO DUŠO.
POGREB BLAGEGA VZGOJITELJA IN VNTEGA DUHOV-
NIKA SE BO VRŠIL V PETEK, DNE 4. NOVEMBRA OB DEVETIH
DOPOLDNE IZ ZAVODA SV. STANISLAVA NA POKOPALISČE
SV. VIDA.

VRLEGA PREFEKTA IN LJUBEZNIVEGA TOVARISA PRI-
POROČAMO V POBOŽNO MOLITEV IN BLAG SPOMIN.

ST. VID NAD LJUBLJANO, DNE 2. NOVEMBRA 1921.

ANDREJ KARLIN,
REKTOR.

Gospod Jezus Kristus je po kratki, a hudi bolezni poklical k sebi
našega nepozabnega prijatelja in tovariša, čast. gospoda

JANEZA JERTINA, prefekta v zavodu sv. Stanislava.

Mlad, a zrel nas je zapustil naš prijatelj, ki je živel vzorom lepote
in dobrote. Živel je v svetu in ga poznal, a živel ni za ta svet. Taka je
bila tudi njegova smrt — mirna preselitev.

Pogreb bo v petek ob 9. uri dopoldne.

St. Vid nad Ljubljano, dne 2. novembra 1921.

žalujoči sošolci.

4025

Vsemogočni je poklical k sebi danes zjutraj ob 1/2 2.
našo nad vse ljubljeno

Justino Lukovšek učiteljico v Kranju.

Zemeljske ostanke nepozabne hčere in sestre bomo
spremili v četrtek popoldne ob 4. uri k večnemu počitku
na tukajšnje pokopališče.

Kranj, dne 2. novembra 1921.

4014

GLOPOKO ŽALUJOČI OSTALI.

Žalujotim srcem javljate podpisani rodbini vsem sorodnikom, pri-
jateljem in znancem, da je njihova hči, sestra, teta, oziroma
nečakinja, gospodična

EMA KRENNER

po požrtvovalnega dela polnem življenju, ki ga je prebila v hiši Aloj-
zija Krennerja, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v 58. letu
svojega življenja danes mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v četrtek, dne 3. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše
šalesti v Škofji Loki na Spodnjem trgu št. 57.

Škofja Loka, dne 1. novembra 1921.

Rodbina Alojzij Krenner. Rodbina Amalija Krenner.

4016

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Iščem **KUHARICO** in večšo ter
dobro **SOBARICO**. Obrniti se je pisмено
na odvetnika dr. Miloša
NIKOLAJEVIČ, Ruma, Srem. 3945

Išče se na deželo v mešani stroki izučena
prodajalka porabna tudi za kom-
toar in za strojepis. —
Ponudbe na upravištvo »Slovenec« pod
»Zmožna prodajalka 3931«.

SVEŽE BATERIJE IN KARBIDNE SVETILJKE

PRIPOROČA
IGN. VOK,
LJUBLJANA, SODNA UL. 7.

Nov otroški voziček
poniklan, se prod. Soteska 10, pritličje.

Ugodna prilika za nakup
žice. Imam na prodaj pol vagona žice,
žgane, št. 22, po jako nizki ceni. — Imam
tudi okrog 2 vagona napol sladkega sena
po ugodni ceni. — Kupim vsako mno-
žino suhega bukovega oglja ter bukove
in hrastove prage. Cenj. naročila in po-
nudbe je poslati na: **FRANJO DROBNIC,**
trgovca, LASKO. 4013

V skladišču Ranzinger se
prod. po ugodni ceni hrastova
oprava za jedilno sobo in tridelna garde-
robna omara. 4018

Po nizki ceni:
**Nova dvokolesa, otroški
vozički, šivalni stroji,**
tudi malo rabljeni. **F. BATJEL,** Ljubljana,
Stari trg št. 28 — Karlovska cesta št. 4.

Prazno, nove in rabljene
(djakova) v vsaki množini
po najnižji ceni pri:
FR. SIRC, KRANJ.
Kupujem suhe gobe,
fižol, brinjevo olje.

Stare kovine

(medenina, bakar, aluminija,
nikl), kupuje po najvišjih ce-
nah trgovina z železnilno

BREZNIK & FRITSCH
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1

PETROLEJSKE VRČE

z ali brez zabojev, kupi vsako množino
po najvišji ceni **HROVAT & KOMP.,**
Ljubljana, Vegova ulica št. 6. 3945

Na boljše okrepčujoče in dietetično
sredstvo za odrasle in otroke je

železnato vino
lekarnarja **G. PICCOLI-JA** v Ljubljani.

KUPIJO SE: vsakovrstni stroji
in orodje, tudi že
rabljeno, za mehanično stroko. Šivalni,
pisalni in razni stroji, dvokolesa.

F. Batjel, Ljubljana,
Zvonarska ulica št. 1.

**Lanišče in predivo
zamenja v
platno**

mehanična vrvarna, terilnica in
predilnica

ANTON SINKOVEC
Kranj-Grosuplje.

Manjšo SOBO s kuhinjo
iščem v Ribnici na Dolenjskem. Ponudbe
pod »Sedanjec« na upravo tega lista.

Kontoristinja samostojna, sloven-
ska in nemška ko-
respondentinja, izurjena strojepiska in
stenografinja se takoj pod ugodnimi po-
goji sprejme. — **GOLOB & KO.** tovar-
na kemičnih izdelkov, Ljubljana — Viš.

Družabnika.

veščega manufakturne stroke, se išče. —
Ponudbe z navedbo kapitala pod »Trgo-
vec« na poštni predal 124 Ljubljana.

Rezanje drv s motorno žago ter
dobavo drv vsako
množino, dostavljeno na dom, priporoča
LUD. ILERŠIČ, Ahacjeva cesta št. 10
(tramvajska postaja: Sv. Petra cerkev).

Gospodarska zveza oddaja, dokler traja zaloga,
lepo sveže

glavnato zelje
po K 7-50 za kg.

Klobučarske pomočnike

sprejme tovarna klobukov

== „ŠEŠIR“ d. d., Škofja Loka. ==

Razglas.

Poštno ravateljstvo v Ljubljani bo v ponedeljek, 14. novembra
t. l. ob 9. uri dopoldne v prostorih gospodarskega urada poštnega
ravateljstva (»Tonhalle«), Kongresni trg št. 9, prodalo

na javni dražbi pol vagona škartnih spremnic,

ki imajo radi znamk precejšnjo filatelistično vrednost.
Izlicitirano ceno in kolkovino po lestvici III. je plačati takoj.
Za odvoz spremnic skrbi kupec sam.
Če bi se dražbe udeležili manj kot trije dražitelji, se bo ista
vršila dne 21. novembra t. l. ob vsaki udeležbi.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1921.

4009

Zajčje kože kupuje

tovarna klobukov „ŠEŠIR“, d. d.
Škofjaloka.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike
po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju **natančni znesek**, ki
ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja
v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po
poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj
v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki po-
sebnost sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo
raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo
nasprotno. Ko se po uradni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil
denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogo-
krat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled
malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več me-
secev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki
posiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

„ORIENT“

družba z o. z. preje
Brata Eberl in Jančar & Co
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.
nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev,
lakov in steklarskega kleja. Velika
zaloga kemičnih in rudniških barv,
barv za umetnike, raznovrstnih čopi-
čev, vseh potrebščin za slikarje in
pleskarje.

Prometni zavod za premog

d. d. v
LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

**prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in
domačo uporabo ter kovaški in črni premog**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ul. 19